

ISOÄIDIN KOHOPENKKI

Kohopenkki tuo etelän pohjoiseen

Kohopenkki aikaistaa kasvua. Sen avulla voidaan pohjoisessakin kasvattaa lämpöä vaativia kasveja. Se tehdään kerralla, yleensä syksyllä, jolloin aineksia on paljon saatavana. Seuraavana keväänä penkissä aletaan viljellä.

Rakentaminen

Kohopenkki voidaan tehdä pienelläkin tontilla, koska penkin tilantarve on pieni ja aineksia yleensä löytyy. Penkki tehdään pohjois-eteläsuuntaan ja sen leveys on noin 160 senttiä, pituudelle ei ole rajoituksia. Penkin voi halutessa kehystää kivillä, harkoilla tai laudoilla tai sen voi jättää kehystämättä, jolloin kaltevillakin sivustoilla voi viljellä.

Ruohoturpeet kaivetaan ylös alustasta ja pannaan sivuun. Alustalle kerätään risuja. Siihen käyvät myös kasvien varret ja lehdet, kookkaat niittykasvit, kaalinnatit, tomaatin ja auringonkukan varret. Kun alin kerros on puolen metrin korkuinen, päälle ladotaan ruohoturpeita, vihreä osa alaspäin. Päälle levitetään muutama lapiollinen multaa. Mullan päälle tulee kerros puiden lehtiä, joita kastellaan tarvittaessa. Tätä kerrosta voi täydentää halutessa luujauholla, puoliiksi lahonneella kompostilla tai raakafosfaatilla. Päälle tulee vielä 20 sentin kerros karkeaa, puoliiksi lahonnuttua kompostia ja viimeiseksi 10 sentin kerros valmista kompostia ja ruokamultaa, jossa kasvit tulevat kasvamaan. Valmis penkki on noin metrin korkuinen, sillä se madaltuu ensimmäisenä vuonna kolmanneksella. Talveksi penkki suojataan heinillä tai peitteellä. Keväällä suojat poistetaan ja penkkiin lisätään tarvittaessa ruokamultaa.

Kohopenkki voidaan rakentaa myös paikkaan, johon epäedullisen maaperän takia ei voida perustaa kasvimaata. Jos penkki kuivahtaa kesällä, kasvien väliin voidaan levittää ruohosilppua tai heinää, jotka vähentävät haihtumista.

Kasvit

Ensimmäisenä vuonna penkissä voi mainiosti kasvattaa kurpitsaa, kesäkurpitsaa, kurkkua ja paprikaa. Nämä kasvit eivät tutkimusten mukaan varastoi nitraattia syötäviin osiinsa. Toisena vuonna penkkiin kannattaa panna voimakasta maata vaativia kasveja, kuten kaalia, selleriä, fenkolaa, sipuleita, tomaattia ja kurkkua. Kolmantena vuonna penkissä voi jo aikaisin keväällä kasvattaa kyssäkaalia, salaattia ja retiisiä. Kun näiden sato on korjattu, penkkiin voi heinäkuun lopulla kylvää vaikkapa nopeakasvuista paksoita sekä muita itämaisia vihanneksia. Nopeat syysnauris ja pitkät retiisit, jotka vaativat syvän multakerroksen, sopivat myös loppukesän viljelyyn.

Lanta ei tarpeellista

Lannan lisäämisellä saataisiin tietysti kehitetyksi ainesten voimakasta ja nopeaa lahoamista. Lahoamisessa kuluu aluksi paljon käyttökelpoista tyyppiä. Tämä pätee myös kohopenkkiin. Jotkut kasvit kuten salaatti, persilja, pinaatti, retikka, punajuuri ja mangoldi varastoivat nitraattia lehtiin ja juuriin. Tämän takia kohopenkkiin ei mielellään panna lantaa, ja yllä olevia kasveja suositellaan yleensäkin viljeltäväksi kohopenkissä vasta toisena tai kolmantena vuonna.

Oikein rakennettuna kohopenkissä riittää ravinteita viiden vuoden ajaksi. Sen jälkeen penkki on madaltunut melkein maan tasalle. Kohopenkkejä voi tehdä yhden lisää joka vuosi ja hyötyä suurista sadoista pieneltä alalta.

Teksti: Tuovi Miettinen